

Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

No. ५ ग-२

F- 10

Title सौत्रात्मवर्णनं त्रिदशैकैत्रिकं

Author

Extent ६ पत्र Age सं. १८८९

Subject दशम-पद्धति

र. नं. ५

नं. ४४ ५६ सोत्रामर्यात्रिपशो होत्रम्

सौत्रम. ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ सौत्रमण्यां त्रिपशोर्हन्त्रं ॥ अग्निप्रणयनं ॥ यूप होत्रम्
 त्रि० पांजनं ॥ अग्निमंथनं ॥ आमं द्विति होता ॥ आचम्ये ॥ अंतरेण वा चालि
 १ करोतीर्ष्यन्तेन प्रपद्ये ॥ दक्षिणेन प्रपद्ये नवर्हिराक्रम्य ॥ अग्रये स
 मिध्यमानायानुब्रूहि ॥ ब्रह्मन्मामि धेनुवद्व्यामि ॥ कं प्रपद्ये ॥
 १८ महं सप्तदशेन ॥ हि ३ प्रवोवाजा ॥ १९ ॥ अग्ने महं असिब्राह्म
 णभारत ॥ वासिष्ठ ॥ ३ त्यादि ॥ देवो द्वो मन्वि ॥ १० ॥ प्राणि ॥
 आस्यात्रं ॥ अग्निमग्र आवह ॥ सोममावह ॥ आधिनावा
 वह ॥ सरस्वतीमावह ॥ ३६ सुत्रा माणमावह ॥ ३६ ॥ सवितारमा ॥

वरुणामा० ॥ वनस्पतिमावह ॥ देवांश्चाज्यपां ॥ इत्यदि ॥ स्वा
 गादायनांतै ॥ तन्नः ॥ ज्ञानां ॥ ११ ॥ याज्याः ॥ होतव्यं चै चक्रे
 ॥ १ ॥ येज्यामहे ॥ सामिह ॥ अग्निरसितान्नसो चर्मो विदोऽसतः
 ॥ दुहे धेनुः सरस्वती सोमं मुक्तमिहेंद्रियां वोषट् ॥ २ ॥ ये० ह ॥
 नतूपाभियु — — ते इत्थितोभा सरस्वती ॥ मंधु रजंसीं हि
 यमिंद्राय पृथिविर्वहन्तोषट् ॥ २ ॥ ये० ह इंद्रायेंदु सरस्वती न
 राशं सेतनमकु ॥ अधतामपिनामधुमे येजंभियजासुना इ
 वोषट् ॥ ३ ॥ ये० ह आजु दानास सरस्वती इन्द्रायेंद्रिया शिविर्वहं

सौ.म. लाभिरश्चिना विषं समूर्जं संरयिंदधूर्वो ॥ ४ ॥ ये. हे श्विनानम हो.
 त्रि० चेः सृजं सोमं शुक्रं परिस्रुत ॥ सरस्वती नमा भर वहि ये द्रा
 २ ययानवा ३ इवौषट ॥ ५ ॥ ये. हकवष्या ३ नवच स्वती २
 ३= श्विभ्यां न ॥ रादिशः ॥ इन्द्रो नरो दसी उभे दुहे का मात्स
 रस्वती वौ० ॥ ६ ॥ ये. हनुषा सानक्त मश्विनादि -- सा
 यमिंद्रियेः ॥ सजाना मे सये शसा समं जाने सरस्वत्या वौ०
 ॥ ७ ॥ ये. हे पातने -- ता विषा पाहितं सरस्वति ॥
 देव्या होता राभिवजा पातमिंद्रं सचासुता इवौषट ॥ ८ ॥ ये.

ॐ
हे निस्रस्त्रे धमसरस्वत्यताभारनी त ॥ नीवंपारिस्त्रतासोम
मिंद्राय सुयुवधर्मदांबौ ॥ ८ ॥ ये हे श्विता मेव जंम धुमेव ।
जंनः सरस्वती ॥ इंद्रे त्वष्टाय शः श्रियं रूपं रूपमधुः सुता ॥
बौ ॥ १० ॥ ये ० ह क्रतु येन्द्रो वनस्य निः शशमातः पारिस्त्रता ॥
कीलालमश्विभ्यामधुडहे धेनुः सरस्वती बौ ॥ ११ ॥ ततो
मेत्रावरुणो नम्रजे दग्नि रसन द्वाज --- प्रेषे उप प्रव्य होतर्ह
व्या देवेभ्य इत्यंते पठिते सति होता अधिगुं पवत ॥ तत्र देवता वा
चके शुपुश्रुवाचके शुचतदवयववाचके शुचपदशु विशेषाणा
शुचसर्वत्रा पूहधर्मशावहवचनांतत्प्रयोज्य ॥ बर्हि श्वदुः श्रात्रं

सौ. म.
त्रि.
३

हो०

प्राणो सुखे वमादित्य नूसा निवर्जयित्वा ॥ देव्याः शान्तिना रं ॥ १ ॥
मनुष्या ० मेधं ॥ १ ॥ प्रभ्यो ग्नि भरत सृणीत वहिर न्वेतात्मा तस्य
न्यता मनुपितानु भ्राता सगर्भ्यो नु सरवा सष्टयः ॥ २ ॥ उदीची
नां एषां पदो निधत्ता सूर्यं चतुर्गमयता हानं प्राण मन्व वस्तु जता
दंत रिद्वय - दिशः श्रोत्रं चार्थि वी शरीर ॥ ३ ॥ एक स्थे क धे यं च
व आ धत्ता त्पु रानां भ्या अपि शस ॥ ४ ॥ शिव दत्ता दंत रे वी यमा
णं वारय धुन ॥ ४ ॥ प्रयेन मे यं वदतां सि ह एता त्प्रसा वा न्छला
दो व एा कश्य पे वां साने छि द्वाः श्रोणिः ॥ कव यो कू न् न्ने क प र्था
षी वन ॥ ५ ॥ यद्विंशानिः यद्विंशानि रे वां वं न्न यस्तु मनुष्यो च

वयना द्वात्रिंशत्त्रमेयामन्त्रं कृणुतात ॥ ६ ॥ अथवा षड्विंशतिस्थः
 नेम्य सप्ततिरेषां वेक्रयश्च ॥ कुवध्यगोर्हपाथिवं खनतात्
 ॥ ७ ॥ अस्तारक्षः संस्तुज्जान् ॥ ८ ॥ वनिषा नद्यां माशचिष्टो
 रूकारिण मत्यमानाने दस्तो केन न ये रवितार वक्षु मि-----
 गोशमा धुंस प्रामिशामी धुंश-----
 --- शुभभाव पापम् ॥ ततः पशु----- त्रावरुणो न ई
 मंतो यज्ञमिति स्तुते च पठिते ॥ स्वाहा कृति प्रेषाते उत्तरा प्रयाज
 यां ज्ञामाह ॥ ये० हे गोभिर्न सोममश्विना मासरेण परिस्क
 ता ॥ समध्यातं सरस्वत्यास्वहे द्रुतं मधु इवौषध् ॥ ११ ॥ ततः

सौ. म.
त्रि.
४

4

अथ गोतवा ॥ प्रेषांते ॥ ये० हे जुषा एगो अग्नि राज्यस्य हविषो हो०
वै तूवौ० ॥ नतोवया प्रचारः ॥ प्रेषांते ॥ प्रेषांते क्रमानि स्रोव
यातांभ्याज्याः ॥ ये० हे यम श्रिता सरस्वती हविषे द्रमवर्द्धयन्
॥ सविभेदवर्लमचुनमुचावा सरे सचावौषट् ॥ ये० हे - मि
द्रपशवः सचाश्रितोभा सरस्वती ॥ दधनाभ्यामनूयत -
----- द्वियेवौ० ॥ ये० हेऽश्रिताद - रिन्द्रियं न मुचेद्वियास
रस्वती ॥ आशुक्रमी सरा ----- मिप्रा राश्वौ
ननः सराग्रहस्य याज्या ॥ ये० हे पुत्रसिधयितरा ----- यट्
- मिप्राश्वौ यट् ॥ सराया अग्ने वीहीव वौषट् ॥ इति मेत्रावरुणः

यमश्चिन्ता नमुचा विततिभक्षः ॥ चात्रा लेह म्नामार्जनं ॥ नतः
 पशुपुरो लाशा नां निस्त्रः क्रमाद्याज्याः ॥ ये० हेसवितावरुणो
 दधद्यजमानाय दामुवे ॥ आदन्ननसुचेर्वसुसुत्रामावतमिंदि
 यां इवौषट् ॥ १ ॥ नतः सावित्रपुरो ----- ॥ ये० हेवकरण
 क्षत्रमिंद्रियेभ्यो न सविता श्रियं ॥ सुत्रामा ----- ना
 यज्ञमाशतावौषट् ॥ २ ॥ -----
 ----- इंद्रियंदधुः सवितावरुणोभागा -----
 ----- मायसम्पन्न ----- ॥ इति ॥ नतः पशुप्रचारः
 नतः पुरोला - सिष्टं कृतो याज्या ॥ ये० हेमिसु - ते सुदशंगट०

सौ० म०
त्रि०
५

ताभी वो० ॥ ततः पुरो ला शेलो प द्धानं ॥ प्राधानं ॥ आर्जनं ॥ अर्धः हो०
॥ ततः पशु प्रचारः ॥ प्रेषांते याज्या ॥ आश्विन यज्ञोः ॥ ये० हे ना
ना सन्धा सुषे शा सा हिरण्य वर्जनी त्वा ॥ सरस्वती हविष्मन्नी
द्रकर्म सुनो यन्ता सारस्वत यज्ञोः ॥ ताभिषजा सुवर्म रगा सा
सुडचा सरस्वती ॥ सवृत्र हाशान क्रतुरिद्राय दधुरिद्रिक् ॥ इ
द्रस्य सुवर्माः ॥ आश्वनागोभिरिद्रिय म प्रेषिनी --- ॥ वलं
॥ इति अर्धं च यथा --- --- --- नो वस --- --- रते
उत्तरार्द्धं पठेत् ॥ हवविषेन्द्र सरस्वती --- --- वो
षट् ॥ वनस्पतेः ॥ ये० हे ॥ वनस्पते रशानयानि दूय पिष्टु नम

ते

----- विद्वान्- वहा देवत्रादिधियो हुंवीधिप्रचक्षता रममते
सु----- ३ वौषट् नतः पुरस्तात् पविष्टे ध्वयो शस्त्रासह ॥ अध
यो शो सौ वो ३ अस्मिना ते जसा चक्षुः प्राणो न स रस्वती वीर्या
वाचं द्रो वलेन्द्रा य----- ३ त्रिः प्रथमा ॥ दधुरिन्द्रियो ३ शो सा
वो ३ शो महुषुणा सन्य----- ॥ रिषो ३ तान्त्रावेष्ट
मस्मिना ययि----- ॥ वसे ३ वो दधित्री ० स
तो ॥ एतासौ ३ इन्द्रा
॥ त्रयस्त्रिंशः सुराधसः ॥ बृह
यसविभुः सव----- देवे रवंतुमां ॥ ५ ॥ प्रथमा द्वितीयात ॥ ६ ॥

सो० म० द्वितीयास्तृतीयेः ॥ ७ ॥ तृतीयाः सत्यन ॥ ८ ॥ सत्ययज्ञेन ॥ यज्ञो हो०

त्रि० यजुर्भिः ॥ १० ॥ यजुर्विषामभिः ॥ ११ ॥ सामान्यग्निः ॥ १२ ॥ रुचः ७
६ रोनुवाक्याभिः ॥ १३ ॥ पुरोनुवाक्यायाज्याभिः ॥ १४ ॥ याज्यावव

द्वारेः ॥ १५ ॥ वषट्काराश्राहुनिभिः ॥ १६ ॥ श्राहुनये यं

६ उभरः स्वाहा ॥ १७ ॥ इति -- द्वादशान्तानि ॥ ११ ॥ इन्द्रा

नामधुसरस्वत्य

परिदधति वाका

होनेवपठेत् ॥ त्रैषाभावान् ॥ अनुब्रूह प्राप्

एतस्यस्वतीवीर्यं ॥ वाचेंद्रोवलेनेद्राय वां ॥ यजेत्सुक्ते

सराग्रहस्य याज्या माह ॥ तत्र ये यजामहा देवता देशानं कर्तव्य
 मव ॥ प्रेष्य रहित चान्न ॥ भू० ये ३ यजामहे श्विनाव --- पिवता
 मधुसरस्वत्या सजो यसा ॥ इन्द्रः सुत्रामावुत्र हाजुवतां
 ग्रहणे वसा याज्ञगते वीही ३ वो ॥ वृते वृतस्य
 हाद्रव्यमादाय प्रधगं प्र

जमानं च

तः प

रासेते. सधीरां वृवौषट् ॥ त्रुजः ० पा
 श्वित्वा --- मार्जितं ॥ तत्र एकादशानुयाज्यानां ॥
 प्रेष्य कृते प्रतिप्रेष्य याज्या माह ॥ प्रेष्य कृते ॥ १ ॥ देवं वर्हिः सरस्वती

सो. म.
त्रि.
७

सदेवमिंद्रे

अश्विना ॥ नेजोन चक्षुरदयोर्वर्हिषा दधुरिंद्रियं वसुव हो०

नेवसुधेयस्य व्यं

अश्विना भिषजेंद्रे सर

स्वती ॥ आराणन

यट ॥ ३

देवी उ

आभ्यां दधुरिंद्रियं व

सवनेवसु

स्वत्याश्विनेंद्रमवर्दुयन् ॥ ओत्रं

दधुरिंद्रियं वसु वनेवसुधेयस्य व्यं नूवोयट ॥ ५ ॥

जाहुती उवे स उवेंद्रसर

स्वत्याश्विना भिषजा चतः ॥ ५ ॥

क्रं नज्यानिस्त

हुती धत्त इंद्रियं वसु वनवसुधेयस्य व्यं नू

वोयट ॥ ६ ॥ दे

विंद्रमश्विना ॥ वयद्वारेः सरस्व

नीचिषिंतदृ

वसवनेवस

सरस्वती॥ श्रुषं

॥ ८ ॥ देवइंद्रो न

सिभ्यामीयते रथे

ममृतं

॥ देतोऽनरूपजनित्रमिंद्राय च वष्टाद

दिंद्रियाणि वसुवनेवस०

॥ टी ॥ देवो देवैर्वनस्पति

भ्यां सरस्वत्यासु पिप्पलं

द्राय पच्यते मधु

निनोदधदिंद्रियाणि

वसवनेवसधे

स्यमसि

राजानं वर्हिषा दधुरिंद्रियं वस

वीमग्निः सिष्ट रुदेवान्यक्षय्या य

सो० म०
त्रि०
८
दि-

हो०

वाचं सरस्वतीमग्निं सोमं स्विष्ट रुद्रं इन्द्रः स
-- सविता वरुणो भियगिद्यो देवो वनस्पतिः स्विष्टा देवा आ
ज्यपाः स्विष्टो अग्निरन्विता होना होत्रे स्विष्ट रुद्रशो न दध
दि० यमर्जमपविनिं स्वधं वसु बने वसुधे यस्य वां र३ वौष
ट् ॥ ११ ॥ इत्येका दशानुयाजया ज्याः ॥ नतो मेवावरुण
कृत् प्रेषां ते सरन्ता ब्रूहीत्युक्तः ॥ १६ ॥ यावा पृथिवी भद्र० ॥
इत्यादि ॥ अग्निं हवि० ॥ सोमो० ॥ अश्विनो हविरजुषता०
॥ सरस्वती ह० यता० ॥ रुद्रः ॥ इन्द्रः सुत्रामा हविर० यता रुद्र
॥ वनस्पति हवि - इन्द्रो हवि० ॥ सविता हवि० ॥ वरुणो हवि०

॥ इदेवाञ्जाज्यया इत्यादि ॥ नम - ख्याजिनयागः ॥ शंयो
 वीकांते मेत्रावरुणस्योत्सर्गः ॥ पत्नीशालांहे - त्वापत्नी
 संयाजान्तं कुर्यात् ॥ नतो दृढ यश्च लोपस्त्वान्तं ॥ नत्रव
 रु हः ॥ ॐ मापोमोषधीर्हि सिष्टमुक्त्वा यद्विष्मस्तं वः
 मृगच्छतु धर्मो धर्मो राज्ञस्तनो वरुणतो मुंचय मापो ॥ ॐ
 च्या इति वरुणोति शयामहे नतो वरुणतो - - ॥ ॐ सुमि
 त्रियान् ॥ ॐ दुर्मित्रिया ॥ इति सत्रोक्तं समाप्तिः ॥ इति त्रि
 पशोर्होत्रं ॥ विनायकस्येदं ॥ सं. ८१ आश्विन प्र. १० ॥ शुभं
 वि० साधुराम मुला० लिखा० मंदर श्री रघुनाथजी पुस्तकालय प्र०

8.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

नम्बर ४४५६